

Det Anarkistiska Biblioteket

Mexiko i uppror

Oaxaca under belägring

Mexiko i uppror
Oaxaca under belägring
2006

Tidningen Brand #2 2006

sv.anarchistlibraries.net

2006

Texten publicerades i tidningen Brand #2 2006

Genom åren har vi hört mycket från Mexiko. Från Lancandondjungeln har rapporter om zapatisternas kamp förts över jorden till oss via, framförallt, böcker och alternativ media. Aktivister har tillsammans med förtryckta ursprungsfolk i Mexiko höjt sina röster och protesterat mot Mexikos regering, en regering känd för att bryta mot de mänskliga rättigheterna genom försvinnanden, tortyr och godtyckliga gripanden för att nämna några sätt.

Delstaten Oaxaca ligger i södra Mexiko, precis nordväst om Chiapas, och är Mexikos näst fattigaste stat. De flesta som bor där tillhör Mexikos ursprungsbefolkning. Människorättsorganisationer uppskattar att hela 80 procent av befolkningen i delstaten befinner sig i extrem fattigdom och ända sedan i våras har delstaten befunnit sig i ett undantagstillstånd från demokratin. Fattigdomen i delstaten har till stor del ökat på grund av internationella handelsavtal som t.ex. NAFTA, the North American Free Trade Agreement. Mexikos många nyliberala reformer, genomförda som ett svar på att försöka stoppa utflyttningen av fabriker till billigare handelszoner som Kina, har gjort det, om möjligt, ännu svårare för folk att leva. Samma jobbflytt som USA tidigare har upplevt har nu nått Mexiko. I hela tal befinner sig runt 40 miljoner under fattigdomsgränsen.

Sedan långt tillbaka i tiden har en stark social rörelse vuxit fram i Mexiko. Den 22 maj i år gick lärare i Oaxaca ut i strejk och krävde högre löner. De satte upp ett ockupationsläger i centrala Oaxaca och svaret från guvernören i Oaxaca, Ulises Ruiz, blev inskickade poliser utrustade med tårgas och batonger. Under de tidiga morgontimmarna den 14 juni gick polisen in med en styrka på 3000 personer för att röja upp lägret, med åtta döda, ett antal "försvinnanden" och hundratals skadade som följd. Lärarna och invånare i Oaxaca återtog efter några timmar torget och ordnade en "mega-march" med 400 000 deltagare. Nu ändrades lärarnas ekonomiska krav på högre löner, fler skolor och gratis lunch till eleverna till en begäran om avgång för guvernör Ruiz. Barrikader byggdes för att hindra polisen från att komma tillbaka och ockupationerna spred sig. Bland annat ockuperade studenterna vid Benito Juárez Autonomous University of Oaxaca sin radiostation som stöd för de strejkande lärarna och lärare på olika platser i delstaten ockuperade sammanlagt sju olika stadshus.

Ulises Ruiz vann valet hösten 2004 med en knapp vinstmarginal. Välgrundade misstankar om valfusk hindrade honom dock inte från att ta plats som guvernör. Partiet han tillhör, PRI (Institutional Revolutionary Party) satt vid makten i över 70 år ända fram till år 2000 då ett annat, men lika konservativt parti, övertog makten och Vicente Fox tillträdde som president för landet.

Vi är alla i samma lag

APPO (Asamblea Popular del Pueblo de Oaxaca) bildades i år av olika fackföreningar, sociala organisationer och kooperativ som ett sätt att organisera den politiska kampen och följa upp lärarstrejken och ockupationerna. De uppmanar folk att jobba utanför de vanliga organen för att istället organisera sig på gräsrotsnivå. Repressionen mot organiseringen har stadigt ökat; ungdomar har skjutits och blivit så svårt misshandlade att de senare avlidit, personer ur APPO har kidnappats, lärare har mördats och även en Indymediareporter från USA har fått sätta livet till.

Efter fyra månaders ockupation har konflikten trappats upp. Ledaren för PRI, partiet guvernören tillhör, sade i början av november att ”om någon medborgare skulle hindras från att använda sina konstitutionella friheter, är PRI-medlemmar eller vilken annan som helst förpliktigad att återställa ordning och social fred med alla medel möjliga.” Hårda ord från ett parti som redan 2004 blev ansvariga för en lärare ur oppositionens död, även om inte bevis för det dykt upp förrän nu. Med start från slutet av augusti, genom september och oktober fram till november, har paramilitärernas raider mot befolkningen ökat. Såväl regelrätta attacker som drive-bys har inträffat. Paramilitären i delstaten tros bestå av anhängare till Ruiz, mexikansk militär och polis från Oaxaca.

Det var i slutet av oktober Indymediajournalisten Brad Will sköts till döds. Det var också månaden då den avgående presidenten för Mexiko, Vicente Fox, beordrade in 4000 PFP-poliser (Federal Preventive Police) för att återta stan. Vid polisens inträde i centrum var ett av deras mål att återta kommunikationsvägarnasom ockupanterna använt sig av, bland annat radiostationen på universitetet. Det blev ett sex timmar långt blodigt slag, med molotov cocktails, tårgas och kravallutrustad polis. Ockupanterna vann och polisen fick dra sig tillbaka från universitetsområdet. Enligt mexikansk lag får polisen inte befinna sig på universitetsområdet, om det

inte är så att rektorn uttryckligen har begärt det. Så var inte fallet här.

Vicente Fox förlorade valet som hölls i höstas i Mexiko. I december lämnar han över makten till Calderun, den nya presidenten. Han har i ett uttalande lovat att "lämna över Oaxaca till (Calderún) i vilket tillstånd det än befinner sig i".

Rekuperation

APPO kan både ses som en stark och autonom samlingsplattform för olika grupper som jobbar på gräsrotsnivå och som ett tillfälle som utnyttjas av politiker. Även om medlemmar inte är tänkta att ställa upp eller vara aktiva i politiska grupper som ställer upp i valet går det hitta flera enskilda personer med framträdande platser som både är medlemmar i mindre kommunistiska partier och varit med Vicente Fox's valkampanj år 2000. I slutet av september hölls ett tre dagar långt möte för att förändra APPO från ett lösare nätverk till en mer formaliserad och permanent organisation. Resultatet blev ett dokument med titeln "Resolutioner från den första samlingen bland folk i Oaxaca". Den första punkten kräver att den mexikanska staten drar sig ur frihandelsavtal som NAFTA och FTAA och går ur organisationer som IMF och Världsbanken. Punkt nummer två kräver ett förstatligande av industrier som tidigare privatiserats, ett statligt ägande av naturresurser och nationaliserandet av monopoliserade institutioner som banker. Något som fått en del frihetliga reportrar att dra slutsatsen att APPO är reformister som ser nyliberala institutioner som IMF och privatägda företag som "onda" och den mexikanska staten som "goda". Vilket kanske är att göra det väl lätt för sig.

APPO har ett brett folkligt stöd. Människor har rest sig upp för att de vill skapa en större social förändring i sina liv. De har brutit med kontrollen från ovan och tagit sina liv i egna händer. Återupptäckandet av möjligheten att mötas ansikte mot ansikte i ockuperade zoner som centrumet av Oaxaca city, universitetsområdet, i blockader och sabotage används av alla inblandade. Kvinnor bekräftar sig själva som grupp genom demonstrationer, blockader, övertagande av tv-stationer, och ute på gatan genom sammandrabbningar med polisen.

Kampen i Oaxaca fortsätter. Befolkningen som med direktdemokrati försöker förbättra möjligheterna till överlevnad i sina vanliga liv utsätts

för en extrem repression, med belägring av staden och dagliga överfall och bortföranden av polisen. I ett uttalande befolkningen i Oaxaca skickat till de som stödjer deras kamp låter de hälsa:

" - Vi är inte resignerade, vi är inte svaga eller feiga. Vi är inte människor som man kan kassera hur som helst för att det här systemet skall kunna fortsätta att hålla oss nere. Vi är värdiga personer och samhällen som är medvetna om våra rättigheter och med en vilja att skapa en rättvis och värdig fred åt våra familjer och våra samhällen./../ Vi säger till er, som vi säger till alla, att vår kamp inte bara gäller Oaxaca. Den handlar om att kunna skapa en annan värld som vi tror är en möjlighet, en värld med rättvisa, fred och demokrati. För att uppnå en sådan värld måste vi förena våra band med hela världens folk."